

Sogneblad

Skt. Elisabeths Kirke i Holbæk

Advent 2024

Kære Menighed

***”Som vandet blandes med vinen,
forene Kristus os med sin GUDDOM,
Han, som blev ét med os
som MENNESKE”***

En nærmest ubetydelig detalje ved den Hellige Messes fejring. Sjældent har man som menighed mulighed for at lægge mærke til den, da den særligt om søndagen ved langt de fleste tilfælde foregår under sang af en offertoriesalme. Ordene udtales af enten diakon (hvis en diakon er til stede) eller præst eller biskop, mens han hælder nogle få dråber vand ind i kalken med vin. I den sammenhæng er vinen et billede på Jesu guddommelige natur og vandet – på Hans (og - som ønske: alle menneskers) menneskelige natur. Der skal dog slås fast, at denne bemærkning på ingen måde er et forsøg på at ligestille forberedelsen af altergaverne med forvandlingen af brød og vin til Jesu Legeme og Blod.

Om end det ikke er nogen hemmelighed, at vi tror på, at Kristus ikke først møder op til Messens fejring på et eller andet bestemt tidspunkt – Han er nemlig til stede under dens hele forløb; i den egentlige forstand er det Ham, der præsiderer Messen - så behøver vi alligevel ikke at flygte fra den bevidsthed, som peger på en guddommelig og alligevel en tidsmæssig dynamik i forbindelse med de menneskelige ord og handlinger. Derfor er Guds Søns INKARNATION det, der betragtes ved den enkle gestus og de lige så enkle ord (mens vandet hældes ind i kalken med vinen): Vi samles om Guds Søn som har påtaget sig menneskeligt kød og taget bolig iblandt os for at forene os med sin Guddom. Ikke kun for en stund, men for bestandig!

I Messens forløb markerer vi det vidunderlige mysterium som foregår uden den store scene med højtalere og storskærme, uden megen opmærksomhed fra omverdenen, men i stilheden, i det skjulte: først i Marias moderliv, så i en grotte udenfor Betlehem, så i ethvert menneskes hjerte, når det er åbent til at tage imod Guddommens og menneskelighedens forening i sit indre. Skjult (til tider alligevel påpeget) bag en offertoriets salme.

Den 4. søndag i Advent i år byder på en betragtning af Jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Begivenheden finder sted lidt over 6 måneder efter, at Zakarias` hustru blev gravid og ventede at føde Johannes Døberen, og en ganske kort tid efter, at **Ordet er blevet kød** i Jomfru Marias reneste skød. Dette besøg kunne på overfladen se ud, som en følge af, at en ældre slægtning til Maria blev med barn og havde sikkert brug for den assistance, som den meget yngre Maria kunne yde hende – både forud for fødslen og i forbindelse med selve fødslen. Men besøget blev til meget mere end kun det praktiske nærvær. Lukas nedskriver ikke mange detaljer om Marias 3 måneder lange ophold i Ein Karem. Han sammenfatter hele perioden ved at fokusere på hilsenen imellem de to kvinder: værtinden Elisabeth og gæsten Maria. Og egentligt behøver han heller ikke at fortælle os mere. Han samler vor opmærksomhed på det, der ved mødet mellem Maria og Elisabeth er en slags kerne af hele Evangeliet – af Den Gode Nyhed – af Det Glædelige Budskab. Og budskabet er det faktum, at Guds Søn allerede er blevet ét med os som Menneske. Og at Han allerede er gået i gang med at forene os med sin Guddom – netop ved at blive ét med os som Menneske. Jesus er endnu usynlig. Han er nemlig endnu ikke født, men Han fremmer sin gerning allerede nu, en gerning, som er Faderens vilje: at forene mennesker med sin Guddom.

I Ein Karem "blandes vandet med vinen" på en meget overbevisende måde: Johannes Døbers mor har jo ikke haft en levende chance for at kunne deltage i nogle katolske Mariologers forelæsninger om de relationer, der forener Gud og Maria: Skaberen og Skabningen; Faderen og Datteren; og den mest overvældende relation af dem alle sammen: Sønnen og Moderen!

"Vandet er allerede blevet blandet med vinen" i Elisabeths indre ved Marias ankomst, idet Elisabeth er blevet fyldt med Helligånden og kunne tiltale sin unge slægtning med et "min Herres Moder" – Marias rette identitet. Den ufødte Jesus – så skrøbelig i sin fostertilstand som ethvert menneskeligt barn i samme situation – er samtidig den almægtige og evige Gud, født af Faderen forud for alle tider. I Åndens kraft forkynder Han bevidst sit Evangelium for Elisabeth. Og Elisabeth både fatter budskabet og følger op på det.

"Vandet er allerede blevet blandet med vinen" i den ufødte Johannes Døbers indre. Derfor ved Marias hilsen springer han af fryd i sin moders liv. Han er blevet vakt til en hellig uro, som gør, at Johannes fremover ikke lader sig forblinde af en falsk fred og ro. Han er blevet sat i en bevægelse, som igennem hele hans liv: både hans livsstil, hans forkyndelse, hans virksomhed som døber, hans forsvaret for sandheden, hans konfrontation med egen tvivl og hans martyrium kommer til at medvirke til, at mange andre opvækkes fra en falsk fred til en hellig uro. Johannes gør det ved at gøre dem (os) bevidst om deres (vor) synd, om nødvendigheden af omvendelse, og på den måde at hjælpe dem (os) til at bane vejen for Ham, som ankommer med den sande fred, forsoning mellem Gud og mennesker samt forsoning mennesker imellem. Han som ankommer for at forene os med sin Guddom, ligesom Han selv er blevet ét med os som Menneske.

"Vandet er allerede blevet og bliver ved med at blive blandet med vinen" ved Marias aktive deltagelse i evangeliseringen og bønner (ligesom da Kristus forvandlede vand til vin ved brylluppet i Kana i Galilæa). Ved at besøge Elisabeth medbringer Maria ikke kun sine hjælpsomme hænder og sit venlige væsen. Hun medbringer Kristus, som Hun straks – og endda allerede forud for fødslen – deler både med Elisabeth og Johannes Døber. Åndeligt er Jesus allerede "undfanget" af Elisabeth, fordi hun har modtaget Ham som sit livs sandhed; hun anerkender Maria som "min Herres Moder".

Åndeligt er Jesus allerede "undfanget" af Johannes Døber, derfor allerede mens han selv stadigvæk befinder sig i sin mors skød, "salves" han af den ufødte Jesus til at være Kristusbærer, det troværdige vidne.

"Vandet er i den grad blevet blandet med vinen" i Marias egen tilværelse: Som Herrens ydmyge Tjenerinde modtog Hun Guds Søn både som sin Herre og sin Søn. Med alle konsekvenser: med ophøjelser (som den eneste af alle mennesker blev Hun fundet værdig til at være Guds Søns Moder og al skabningens Dronning) og med prøvelser (at måtte stole på, at Gud var med Hende – ikke kun ved at udvælge Hende, men også ved at støtte Hende, mens mennesker, inklusiv Josef af naturlige grunde ramtes af mistanker om Hendes utroskab – Gud belønnede Hendes troskab ved både at overbevise Josef og mange mennesker i hele verden om, at Hendes Barn er Guds enbårne Søn; at måtte stole på Gud ved menneskers afvisning af Hende og Josef forud for Jesu fødsel; at måtte nære tillid til Gud under flugten til Egypten; at være forenet med Gud ved at være vidne til alle de episoder, hvor Hendes elskede Søn var udsat for menneskers had – et udtryk for al ondskabens had til Ham - inklusiv den grusomme lidelse og død på korset). Vandet er blevet blandet med vinen i Marias tilværelse og Hun – fra sit eget undfangelsesøjeblik – som den eneste tog imod denne blanding på fuldkommen vis: intet, som ikke tilhørte Kristus, kunne få lov til at tilhøre Maria. Alt, hvad der tilhører Kristus, tilhører Maria.

"Vandet blandes med vinen", det vil sige, Kristus forener os med sin Guddom og styrker os ved sit både guddommelige og menneskelige nærvær. Lad os bede om, at vi ikke må gå glip af denne frelsende proces, som særligt manifesterer sig under fejringen af Den Hellige Messe og i kraften fra Den Hellige Messe er virksom i vor hverdag.

Mine juleønsker – i lyset af denne refleksion - både for mig selv og for alle læsere af den er derfor ganske forudsigelige:

***"Som vandet blandes med vinen,
forene Kristus os med sin GUDDOM,
Han, som blev ét med os
som MENNESKE". Amen.***

Pastor Michal Bienkowski

Lidt om engle

Vi støder ofte på engle – altså den synlige slags. I forretningers juleudsmykning og i vores julepynt derhjemme. Salmer og religiøse billeder er fyldt med engle. Bibelen fortæller også flere steder om engle. Men hvem er engle egentlig, og hvad skal vi tro om dem – for i første omgang er vi nok klar over, at engle ikke er de nuttede småfede børn på julepynt og på billeder og skulpturer fra baroktiden. De engle, vi ikke ser med det blotte øje, er noget helt andet – og de er gode at kende.

Kirken fejrer engle ved to lejligheder. Den 29. september er festdagen for ærkeenglene Mikael, Gabriel og Rafael. Den 2. oktober er mindedag for værneenglene.

Hvad skal vi tro?

At der findes engle, er en trossandhed. Det kan man læse om i Den Katolske Kirkes Katekismus nr. 328-336.

Det græske ord *angelos* betyder sendebud, og Gud har netop skabt englene som sine tjenere og sendebud. Virkelige engle er rent åndelige væsener, som ikke har en fysisk krop. Derfor ved vi ikke præcis, hvordan de ser ud, så når englene i kunsten ligner mennesker, bare med vinger, skyldes det menneskers egne forestillinger om engle. Men skønt de ikke har nogen krop, har engle forstand, vilje og stor visdom, og de er udødelige.

Fra verdens skabelse og gennem hele frelseshistorien har engle tjent Gud og forkyndt frelsen. Engle stod vagt, da adgangen til Edens have blev lukket for Adam og Eva (2 Mos 3,24); de reddede Lot fra Sodomias undergang (1 Mos 19); reddede Hagar og hendes barn fra døden i ørkenen (1 Mos 21,17); holdt Abraham tilbage fra at ofre sin søn Isak (1 Mos 22,11); de førte Guds folk (2 Mos 23,20-23); de forkyndte Samsons fødsel (Dom 13,3); kaldte Esajas til profet (Es 6,6-8) og hjalp profeten Elias (1 Kong 19,5). Bedst kender vi måske beretningen om ærkeenglen Gabriel, der bebuder Jesu fødsel (Luk 1,26-37) og om englene, der forkyndte Jesu fødsel for hyrderne på marken med deres sang (Luk 2, 8-14).

Bibelen fortæller om forskellige slags engle. Teologer inddeler engle i grupper, der indgår i et hierarki: Paulus beskriver "troner og herskere, magter og myndigheder" (Kol 1,16). Pseudo-Dionysios Areopagitten, der levede omkring år 500, udgav en traktat ved navn "Det himmelske hierarki", hvor han delte englene op i tre "sfærer".

Den første sfære er de himmelske rådgivere. Den udgøres af seraferne, der har syv vinger, og af keruber og troner. Seraferne vogter Guds trone og tilbeder ham uden ophør, mens de synger: "Hellig, hellig, hellig er Hærskarers Herre, hele jorden er fuld af hans herlighed" (Es 6,2-3). Keruberne ligner mennesker og har to vinger. De anses for at have fuldkommen erkendelse af Gud og er himlens vogtere. Også tronerne tilhører denne sfære. *Den anden sfære* består af herskere, magter og myndigheder (Kol 1,16), mens ærkeengle og værneengle tilhører *den tredje sfære*. Men Bibelen fortæller også om faldne engle. I det følgende fortælles der lidt om ærkeengle, værneengle og faldne engle.

Ærkeengle

I Bibelen nævnes tre ærkeengle: Mikael, Gabriel og Rafael. Om der er flere ærkeengle end disse tre, ved vi ikke.

Ærkeenglen Mikael omtales bl.a. i Daniels Bog, kap. 10 og 12, hvor profeten Daniel i et syn oplever en engel og beretter om Mikael som Israels beskytter. Mikael er også Himlens beskytter og fører an i kampen mod den frafaldne ærkeengel Lucifer. Således står der i Joh Åb 12,7: "Og der blev krig i himlen. Mikael og hans engle gik i krig med dragen, og dragen og dens engle tog kampen op, men kunne ikke stå sig, og de havde ikke længere deres plads i himlen". I kunsten ser man ofte, hvordan ærkeenglen Mikael besejrer dragen.

Ærkeenglen Gabriel kendes som Guds sendebud. I Bibelen møder vi første gang Gabriel i Daniels Bog 8,16, hvor han bliver bedt om at forklare et syn for profeten Daniel. I Lukasevangeliet hører vi om, at Gabriel viser sig for Jomfru Maria og bebuder Jesu fødsel som menneske (Luk. 1,26-38). Det er også Gabriel, der forkynder Johannes Døbers fødsel (Luk 1,5-20) for hans far, Zakarias. Den engel, der i en drøm viste sig for Josef, som tænkte på at skille

sig fra Maria, kaldes "Herrens engel", og kan også være Gabriel. Englen sagde til ham: "Josef, Davids søn, vær ikke bange for at tage Maria til dig som hustru; for det barn, hun venter, er undfanget ved Helligånden. Hun skal føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus; for han skal frelse sit folk fra deres synder" (Matt 1,20-21).

Ærkeenglen Rafael betragtes som den første skytsengel i Bibelen. Vi hører først om ham i Tobits bog, hvor han ledsager Tobits søn Tobias, da Tobit sender ham til Medien for at hente nogle penge, som en slægtning skylder ham. Senere helbreder Rafael Tobit for blindhed og befrier Sara, Tobias' kone, for en ond dæmon (Tob 3,17). I Johannesevangeliet mener man, at den engel, der bragte vandet i oprør i Betesda Dam, er Rafael (Joh 5, 4).

Værneengle

Jesus sagde: "Se til, at I ikke ringeagter en af disse små. For jeg siger jer: Deres engle i himlene ser altid min himmelske Faders ansigt" (Matt 18,10).

"Alle engle er jo kun tjenende ånder, der sendes ud for at hjælpe dem, som skal arve frelsen" (Hebr 1,14). Hebræerbrevet taler her om englenes funktion som *værneengle*, der skal hjælpe os til frelse. Salme 91, 10-12 siger det klart: "... han vil give sine engle befaling om at beskytte dig på alle dine veje. De skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten."

Det er Kirkens tro og erfaring, at alle mennesker fra deres undfangelse til deres død har en værneengel ved deres side, som beskytter dem og kan gå i forbøn for dem, ligesom vi altid selv kan bede vores værneengel om hjælp og beskyttelse, netop fordi de altid ser Guds ansigt.

Selvom vi normalt ikke kan se engle, kan det dog ske. Den hellige søster Faustina fortæller i sin

dagbog (nr. 630), at hun i 1936 rejste alene fra Vilnius til Warszawa uden ledsagelse af en ledsøster, men ved sin side i toget så hun en lysende engel, som blev hos hende, lige til hun trådte ind ad klostrets port i Warszawa, så helt alene var hun alligevel ikke.

Faldne engle

En helt særlig gruppe af engle omtales i Bibelen som "faldne engle". Den Katolske Kirkes Katekismus, nr. 391-93, lærer os, at disse engle med Satan, også kaldet Lucifer eller djævelen, i spidsen er skabt som naturligt gode engle, men at de gjorde sig selv onde ved at synde mod Gud. Den frihed, Gud har givet alle sine skabninger, brugte disse engle til radikalt og uigenkaldeligt at nægte at tjene Gud.

Således kaldes djævelen også Løgnens fader (Joh 8,44). Ham møder vi første gang i skabelsesberetningen, da han frister Adam og Eva til at spise af den forbudte frugt og derved bliver anledning til, at de synder mod Gud og kastes ud af Edens have. Det, som gør de faldne engles valg uigenkaldeligt, så at deres synd ikke kan tilgives, er, at de ikke angrrer deres synd, og at de fortsat søger at vende mennesker imod Gud. Vore personlige værneengle beskytter os også mod de fristelser, som de faldne engle møder mennesker med i dag.

Engle i den hellige messe

I den hellige messes liturgi er englene nærværende i flere sammenhænge, lige fra syndsbedælsen ved messens indledning: "Derfor beder jeg den salige jomfru Maria, alle engle og helgener og jer, mine brødre og søstre, at bede for mig til Herren, vor Gud."

Lovsangen "Ære være Gud i det højeste, og fred for mennesker af god vilje" er englenes sang for hyrderne på marken, da de forkynder frelserens fødsel for dem julenat (Luk 2,13.14).

Videre nævnes englene i slutningen af præfation: "Derfor synger vi en lovsang til din herlighed, idet vi med engle og ærkeengle, med troner og herredømmer og hele den himmelske hærske uden ophør synger – og så følger serafernes lovsang for Guds trone – Hellig, hellig, hellig er Herren, hærske Guds, himmel og jord er opfyldt af hans herlighed."

Lad os sammen med Guds engle love og prise hans herlighed, og lad os takke Gud for de engle, han har givet hver af os til at værne os mod ondt.

Af Birgit Bidstrup Jørgensen

Børneundervisning forår 2025

Børn, der forbereder sig til deres første hellige kommunion tilbydes undervisning efter messen **hver lørdag** uden for skoleferierne ved Annelies van der Meer.

Børn, der har modtaget deres første hellige kommunion tilbydes undervisning ved Birgit Bidstrup Jørgensen på **følgende datoer**:

Januar	den 11. og den 25.
Februar	den 8. og den 22.
Marts	den 8. og den 22.
April	den 5. og den 26.
Maj	den 10. og den 24.

Messer i Skt. Elisabeths Kirke

Ingen messe på søndage.

Lørdag:

Kl. 15.00 Barmhjertighedens rosenkrans
kl. 15.10: Guds Moders Rosenkrans
kl. 15.30 Søndagsmesse.

Onsdag kl. 17.30: Hverdagsmesse.

Torsdag kl. 08.00: Hverdagsmesse

Se opdateret kalender på www.katolsk-vestsj.dk
Her findes også opslag om andre arrangementer.

Messer i juledagene

25.12. Herrens fødsel. Messe i Holbæk kl. 00.00
(= ved midnat mellem den 24. og 25.12)
26.12. International Juledags messe kl. 15.30.
28.12. Den Hellige Families festmesse kl. 15.30.
31.12. Nytårsaften. Messe kl. 15.30
01.01. Tamilsk messe kl. 18.00

Kontakt

Sognepræst:

P. Michal Bienkowski
Frederiksgade 7
4200 Slagelse
Tlf. 58 52 06 45
mobil: 20 72 89 51
e-mail: bienkowski@katolsk.dk

P. Michal træffes tirsdag – søndag.
Om nødvendigt også mandag.
Møder kan aftales telefonisk eller pr. E-mail.

Hjemmeside: www.katolsk-vestsj.dk

Skt Elisabeths Kirke 51081

Organist:

Annelies van der Meer
e-mail: annelies_van_der_meer@hotmail.com

Formand for menighedsrådet:

Marymalar Elden
e-mail: eldenmarymalar@gmail.com

Kateketer:

Annelies van der Meer (yngste hold):
e-mail: annelies_van_der_meer@hotmail.com
Birgit Bidstrup Jørgensen (ældste hold):
e-mail: birgitbidstrupjoergensen@gmail.com

Redaktør af sognebladet:

Birgit Bidstrup Jørgensen
e-mail: birgitbidstrupjoergensen@gmail.com
Indlæg til sognebladet modtages meget gerne!

